

Fremtidscamp NTNU 2016

Grønne offentlige anskaffelser

REGJERINGS EKSPERTUTVALG FOR GRØNN KONKURRANSEKRAFT

0

| NTNU | 6. Mars 2016 |

Jor Fergus Dal | Kristian Surdal | Vera Martinussen | Preben Kroglund | Kaspara Stoltze | Maria Koch Haugane

INNHOILDSFORTEGNELSE

1.0 SAMMENDRAG	2
1.1 Strengere retningslinjer.....	2
1.2 Grønt anskaffelsesfond.....	2
1.3 Miljøprogressiv belønningsstøtte.....	2
1.4 Statens institutt for grønne investeringer –SIGI.....	3
1.5 Grønt innovasjonslån	3
2.1 PROBLEMSTILLING	4
3.0 ANBEFALING.....	5
3.1 Strengere retningslinjer	5
3.2 Grønt anskaffelsesfond	6
3.3 Statens institusjon for grønne investeringer – SIGI.....	7
3.4 Miljøprogressiv belønningsstøtte	8
3.5 Grønt innovasjonslån.....	10
SVAR PÅ UNDERSPØRSMÅL 2:.....	11
4.0 REFERANSER	12
5.0 KONTAKTINFORMASJON	12

1.0 SAMMENDRAG

1.1 Strengere retningslinjer

Både EU og Norge har flere områder der spesifikke miljøkriterier ikke er utarbeidet. Produkter innen disse kategoriene blir derimot analysert basert på deres effektivitet og produksjon. På lik linje mangler også Norges offentlige anskaffelser bærekraftige og fastsatte miljøkriterier.

Doffins offentlige anskaffelses leksikon påviser at innen samme kommune, så spesifiseres anbuds kriteriene svært forskjellig. Noen områder blir miljø vektlagt helt opp til 40%, mens andre tjenester tar ikke miljøhensyn inn i beregningene. Ved å spesifisere generelle miljøkriterier for alle produkter og tjenester bestilt av kommuner og staten, vil dette sette standarden som bedriftene må utvikle seg etter. Staten må sette en politisk retning for dens offentlige anskaffelser og utvikling.

1.2 Grønt anskaffelsesfond

Et av problemene som oppstår ved et konkurrerende miljø for offentlige anbud, er at det mest bærekraftige alternativet ikke nødvendigvis vinner anbudet. Dette kan være problematisk når små offentlige institusjoner gir ut anbud basert på de økonomiske rammene de blir tildelt. Den økonomiske problematikken begrenser utvalget, og utelukker i de fleste situasjoner miljøvennlige løsninger som ligger utenfor den økonomiske rekkevidden.

For å styrke konkurransekraften til de grønne bedrifter må vi tilrettelegge for at offentlige institusjoner skal kunne søke om ekstra bevilgninger av ressurser til slike prosjekter. Denne ekstra bevilgningen vil komme fra et grønt anskaffelsesfond, som skal øke bruken av mer miljøvennlige tjenester i offentlig anbud. Fondet vil stå uavhengig av det allerede eksisterende anskaffelses budsjettet til staten.

1.3 Miljøprogressiv belønningsstøtte

En metode å hedre grønn utvikling er å regelmessig å gi ut en pris, basert på individuell forbedring innad bedrifter. Denne belønnings metoden vil virke både motiverende og gi ressurser til etablerte bedrifter i alle sektorer, til å jobbe mot en mer miljøvennlig bedrift. Prisen vil ha som mål å skape konkurranse og vil bidra til å stimulere til grønn

konkurranseskraft i det frie markedet. Det skal bli lukrativt for bedriftene å få den profilerte prisen, der prisen kan være en positiv vekt ved statlige anskaffelser.

Prisen vil løse de eventuelle problemene tilknyttet til de strenge retningslinjene, altså at de mest etablerte grønne bedriftene får monopol. Denne prisen vil kunne være en ressurs for bedriftene som har stort utviklings potensiale innen grønn energi. Prisen vil ivaretas av en statlig institusjon, og vil gi ut ressurser på grunnlag av vurderingen til en komite av eksperter. .

1.4 Statens institutt for grønne investeringer –SIGI

Vi foreslår at staten skal starte et investeringsselskap for grønne bedrifter. Selskapet skal veilede bedrifter som er i oppstartfasen og gi rådgivning tilknyttet markedet. Selskapet vil bestå av godt utdannede personer, som også har mye erfaring fra næringslivet. SIGI vil være finansiert av staten, og skal bruke ressursene sine på bedrifter med grønt potensiale, men som mangler kapital. Selskapet vil være en hjelpende hånd for grønne bedrifter i oppstartfasen og øke deres sjanse på markedet.

1.5 Grønt innovasjonslån

Et av tiltakene Norge kan gjøre for å fremme grønn konkurransekraft i møte med lavutslippssamfunnet er å etablere grønne innovasjonslån. Lånet gis på anbud til ambisjonsrike prosjekter, som stiller med innovative idéer og kunnskap. Gode betingelser skal sikre beskyttelse fra dagens markedsøkonomi slik at morgendagens teknologi utvikles i dag, og Norge brøyter vei for nye næringer.

2.1 PROBLEMSTILLING

Dagens Norge er bygget opp med penger tjent fra olje- og gassindustrien. Det sorte gullet er Norges største verdiskapende næring. Direkte og indirekte sysselsetter næringen over 300 000 mennesker knyttet til norske havområder. Siden 1971 har 11.000 milliarder kroner blitt hentet opp på norsk sokkel. Denne verdiskapningen har bygget grunnlaget til Norge som nasjon.

I dag møter verden en utfordring større enn noen gang før, dette ble bevist ved klimaavtalen i Paris i 2015. Da 186 nasjoner ble enige om bærekraftige og spesifikke mål som skal nås før 2050. Parisavtalen inkluderer å begrense økningen av gjennomsnittstemperaturen til to grader og utvikle robuste samfunn med lavt utslippsnivå.

Norge er en nasjon med gode fundament for bærekraftighet i forhold til andre deler av verden. Mesteparten av elektrisiteten i norske hus og bedrifter kommer fra fornybare energikilder og Norge er den største distributøren av elbiler i Europa. På den andre siden er Norge i en helt spesiell situasjon som en stor distributør av olje og gass.

Norges stat og kommuner bruker omtrent 500 milliarder norske kroner av det totale statsbudsjettet på offentlige anskaffelser. Dette vil si at de er den største kjøpekraften på det norske marked. Mange mener at offentlige anskaffelser er en ny metode å starte en grønn omstilling, gjennom å sette krav til hvert anbud som de 462 milliardene blir brukt på (tall fra 2014). I dag blir det bare brukt en prosentandel av det totale potensialet. New Climate Economys rapporter legger betydelig vekt på å påvirke offentlige anskaffelser i en grønn retning som virkemiddel, for å legge til rette for et nullutslippssamfunn. Det er estimert at potensialet er stort innen både klimakutt, arbeidsplasser og verdiskapning.

Videre skal offentlige anskaffelser bidra til å stimulere konkurransekraft og utvikling gjennom selektive anbud fra staten. Miljøkonsekvens og produksjon til produktet skal vektlegges i større grad enn dens direkte spesifikasjoner, gjennom å fokusere på muligheter og positive miljøeffekter i motsetning til kostnad og ordinære prosesser.

Offentlige anskaffelser er et bredt tema som har et svært stort potensiale. Denne rapporten skal diskutere noen metoder å utvinne mest mulig av av det potensialet og samtidig oppfordre til innovative og kreative løsninger til anskaffelsesprosesser.

3.0 ANBEFALING

3.1 Strengere retningslinjer

Per i dag er den vestlige verden spesielt opptatt av å vurdere et produkt fra dens effektivitet og produksjonskostnad. Det samme gjelder tjenester der utenlandsk arbeidskraft utkonkurrerer den høye levestandarden til nordmenn. Ingen nasjoner innen den Europeiske handelsavtalen EU eller de nordiske land har spesifikke krav til miljø og bærekraftighet i deres offentlige anskaffelser. Samtidig som hver nasjon er etablert som den største økonomiske kjøpekraften i landet. Norge alene har et totalbudsjett på omtrent 500 milliarder kroner som brukes på å betale for offentlige tjenester på både nasjonalt og regionalt nivå. I dag blir også disse tjenestene basert i stor grad på effektivitet og kostnad, fremfor bærekraftighet og miljøeffekter. Dette legger grunnlag for et enormt potensiale til å skape en grønn og bærekraftig utvikling, ved å gi offentlige anskaffelser politisk retning.

Strengere retningslinjer og en klar visjon på bruk av anbud på norske marked vil gi muligheter både for å redusere utslipp, skape arbeidsplasser og verdi. Norge som en egen kjøpekraft kan velge å sette høyere krav på sine anbud, spesielt tilpasset miljø og bærekraftighet. Bedriftene som ønsker å ta arbeidet har da et valg til å utvikle seg til å oppfylle kriteriene, eller bli erstattet av en bedrift som gjør det. Staten setter da et eksempel og øker nivået for flere bærekraftige løsninger, ved å skape konkurranse for å komme lengst mulig innen miljø og få staten som arbeidstaker.

Disse kriteriene bør inkludere en spesifikk prosentandel som skal analyseres ut i fra miljø og bærekraftige effekter. Dette kriteriet bør også tas inn i betraktning når det snakkes om pris, og at staten investerer mer penger i bedrifter som oppfyller kriterier og arbeider for grønne løsninger.

Vi foreslår å oppnå disse kriteriene gjennom lovverket, og dermed fastsette en miljøgrense som ligger likt for alle offentlige anskaffelser. Dette vil øke potensialet staten har til å oppfordre grønn energi og starte en utvikling og konkurranse mellom bedrifter.

Det å ha vektlegging av miljø i anbudene vil gi insentiver til næringslivet for å legge om produksjon og tjenester slik at det utføres på en bærekraftig og miljøvennlig måte.

Vi ser at samarbeid mellom forskjellige bransjer kan gi nytt lys på problemstillinger. Vi kan hente fram at verdens første elektriske ferge ble utviklet i samarbeid mellom maritim sektor og Statens vegvesen.

Det er etterspørsel etter mer miljøansvar i offentlige anskaffelser. Når staten legger opp til miljøansvar i anbud betyr det at norske bedrifter må bruke kreativitet og innovasjonsevne for å møte de offentlige anbudene.

Miljøgevinstfunksjonen

Spørsmålet vi må spørre, er om hvor mye mer er vi villig til å betale for en miljøgevinst i anskaffelsen. Her foreslås det å lage en funksjon som tar pris og miljø som utgangspunkt. Funksjonen vil gi oss én variabel, sammensatt av pris og miljø. Med andre ord vil det enkelt kunne sammenligne søknader på sammensatt grunnlag.

Miljøgevinstfunksjonen vil gi en enkel indikator for hva som gir best avkastning, sett i et miljøperspektiv.

Funksjonen vil inkludere bedriftens drift og leveringen av produktet, som en helhet for å belønne bedrifter med forretningsideer forankret i bærekraftig utvikling. Å føre denne type anskaffelsespolitikk, systematisk over lengre tid vil føre til grønn utvikling i bedriftene. Vi ser at økt innovasjon fører til økt økonomisk vekst, som et resultat av dette stiller norske bedrifter bedre rustet inn mot fremtiden og opp mot utenlandske aktører

3.2 Grønt anskaffelsesfond

Det må settes av penger i statsbudsjettet til oppretting av Grønt anskaffelsesfond, samtidig som det sikres fremtidige innskudd til fondet i statsbudsjettet.

Grønt anskaffelsesfond forelås lagt under Difi, på grunnlag av at Difi drifter ANS. ANS har ansvaret for å formidle kunnskap for samfunnsnyttige og effektive anskaffelser. ANS har satt definisjonen for ”det gode kjøp”(1) som vil legge grunnlag for hvilke anskaffelser som blir innvilget ekstrabevilgning fra fondet. Kommunene vil sende søknad til Grønt anskaffelsesfond etter endt anbuds

runde. En saksbehandler vil kunne evaluere søknadene på anbudet opp mot Miljøgevinstfunksjonen for å gjøre rede for om Grønt anskaffelsesfond skal sette inn ekstra bevilgning slik at anskaffelsen fører til en reell miljøgevinst.

Formål

Når vektlegging av miljø får en større forankring i anbudene står vi i fare for at kostnadsnivået for de offentlige anskaffelser kan øke betydelig. Med andre ord kan det hende at små kommuner ikke har de økonomiske rammene for å kunne velge de bedriftene som leverer best i henhold til Miljøgevinstfunksjonen.

Fondet vil være øremerket for offentlig anskaffelser og bli forvaltet av difi, som et resultat av dette vil små og økonomisk vanskeligstilte kommuner få muligheten til å delta i den miljøbevisste systematiske anskaffelsespolitikken som vi etterspør.

Konsekvens

Grønt anskaffelsesfond vil gi muligheten for små kommuner og økonomisk vanskeligstilte kommuner å satse på miljøvekting i de offentlige anbudene. Ved å sende søknad til difi, vil Miljøgevinstfunksjonen bli legetimitert, i form av at fondet dekker den ekstra økonomiske byrden til kommunene som en økning av pris på grunnlag av miljøvektingen vil føre til.

Risikomomenter

Grønt anskaffelsesfond skal ikke bli brukt av offentlige institusjoner til å dekke kostnaden av selve anskaffelsen, med andre ord skal ikke fondet bli brukt som en type finansiering. For å kontrollere dette skal en formell søknad til grønt anskaffelsesfond inneholde alle mottatte svar på anbud. For at fondsmidlene skal bli formidlet til riktige tiltak vil en saksbehandler gå gjennom søknaden og ved bruk av Miljøgevinstfunksjonen kan kommunene få beskjed om hvor mye ekstra bevilgning som vil bli gitt til anskaffelsen.

Grønt anskaffelsesfond vil etterspøre presisering i anbud rettet mot miljøvektlegging. For å kunne søke om ekstra bevilgning fra Grønt anskaffelsesfond, forpliktes kommunen å innhente informasjon om bedriftens drift og forventet utslipp i henhold til tjenesten eller produktet anbudet etterspør. Kort sagt vil det bety at det stilles strenge krav om rapportering fra kommunen om bedriftens miljøfotavtrykk, for å rettferdiggjøre den høyere kostnaden.

3.3 Statens institusjon for grønne investeringer – SIGI

Vi foreslår at staten skal starte et eget investeringsselskap for grønne bedrifter, både norske og utenlandske. Selskapet vil inneholde dyktige ingeniører, entreprenører og økonomer. De vil bidra med kunnskap og erfaring, dette skal brukes til å hjelpe til i oppstartsfasen til en bedrift. Selskapet vil også få midler fra staten.

Den aktuelle oljekrisen gir en mulighet for en omstilling i samfunnet, krisen har ført til at godt utdannede ingeniører sitter uten jobb. Disse ingeniørene sitter med mye erfaring, og kunnskap. De kunne fått jobb i dette selskapet, og vært med på å skape en verdi, ved å hjelpe andre bedrifter som mangler disse erfaringene og kunnskapen.

Det er vanskelig å starte en bedrift i Norge, dette fører til at det er for få nye bedrifter som blir etablert. Mange har gode ideer, og ønsker å starte bedrifter. Problemet er at de mangler både kunnskap og kapital.

Ofte kan det være vanskeligere å være grønn, siden da kan de ikke velge de billigste alternativene. Da kan den letteste og minst risikofylte løsningen være å ikke være miljøvennlig. Et alternativ til denne bedriften vil da være å søke om å få bistand fra Statens institutt for grønne investeringer.

Norge trenger flere arbeidsplasser, for å få det må flere bedrifter etableres. Selskapet skal fungere som en hjelpende hånd for bedrifter som ønsker det. Men det er ikke slik at dette selskapet vil eie alle de nye bedriftene, etter hvert som bedriftene klarer seg på egenhånd vil investeringsselskapet selge seg ut av bedriftene.

3.4 Miljøprogressiv belønningsstøtte

Den norske staten vil gi ut en pris/belønning til bedrifter for utvikling mot en mer miljøvennlig produksjon. Må spesifiseres at dette ikke kun er til grønne felt, men generelt til bedrifter innenfor norsk økonomi.

Det skal vektlegges at bedriftene har forbedret seg både i forhold til tidligere presentasjoner og i henhold til reduisering av utslippsmengde. Belønningsstøtten skal gis til bedrifter som har forbedret seg i henhold til seg selv, ikke i henhold til andre bedrifter. Videre skal denne prisen gis uavhengig av anskaffelser, og være en separat drivkraft som tilrettelegger for grønn konkurransekraft. Prisen vil motvirke et eventuelt monopol som kan oppstå på grunn av retningslinjene.

Praksis

Regjeringens ekspertutvalg for grønn konkurransekraft vil kunne avgjøre hvilket beløp, eller i hvilken form belønningen skal gis, men det vil være essensielt at prisen virker gunstig for bedriftenes videre utvikling. Ekspertutvalget vil også kunne avgjøre hvor ofte prisen skal gis ut. Det vil være hensiktsfullt at prisen gis ut med relativt gode mellomrom, som gir bedriftene tid til å utvikle seg. Ved vurdering av potensielle vinnere skal en komité ha bedriftenes totale miljøutslipp, i Norge og utenlands, og andre påvirkninger de har hatt på klima.

Prisen kan administreres av Innovasjon Norge, Difi eller Enova og burde være statstilknyttet, grunnet at staten betaler for prisen. Andre potensielle ivaretakere er Miljødirektoratet eller Klima- og miljødepartementet. Beløpet vil kunne tas fra flere sektorer i statskassen, men dette vil måtte vurderes videre av regjeringen. Det vil være viktig å få stadfestet prisen fortest mulig, slik at bedrifter tidlig kan starte prosessen mot en grønnere bedrift.

Prisen vil ha et minimumskrav for prosent i forbedring, slik at prisen blir kvalitetssikret. Uten minimumskravet vil ikke bedriftene presses til å jobbe mot ambisiøse mål.

Formål

Formålet med belønningsstøtten er å oppfordre alle bedrifter til å forbedre seg, selv om de ikke nødvendigvis er de beste på feltet. Prisen vil kunne være et mål også for bedrifter som ikke har etablert seg som grønne bedrifter. Dette vil kunne bidra til at flere bedrifter som sliter med å tilpasse seg de grønne kriteriene vil kunne få muligheten til å få støtte til å forbedre seg videre, og jobbe seg inn i det grønne markedet. Dette vil hjelpe flere bedrifter fra å gå konkurs og vil heller bidra til at arbeidsplasser ivaretas.

Konsekvens

Dette vil bidra til at bedrifter vil fokusere mer på å bli miljøvennlige, der dette vil være lukrativt for dem. Bedrifter innen alle sektorer vil da strebe etter å forbedre seg selv, grunnet at de bedømmes ut ifra egen forbedring. Siden de måles ut ifra egen forbedring vil bedriftene fortsette å utvikle seg fremover, og prosessen vil ikke stagnere.

Prisen vil bidra til at miljøvennlig drift blir mer lukrativt, og anskaffelsene vil dermed bli grønnere. Om markedet får et ekstra spark, vil det private markedet arbeide mot lavutslippssamfunnet, samtidig som markedet står sterkt. Bedrifter som tradisjonelt ikke er miljøvennlige vil bli belønnet for forbedring og vil da, slik vi ser det, jobbe videre på grønnere felt. Hypotetisk vil da petroleumsbedrifter kunne gå over til mer miljøvennlige prosjekter, som igjen vil skape arbeidsplasser og opprettholde en høy sysselsetting i privat sektor. Dette vil skape nye, viktige verdier i Norge, som kan hjelpe Norge inn i et lavutslippssamfunn. Det kan og være et ledene verktøy for å bringe norske bedrifter til å vektlegge å være miljøvennlige.

Realisering

Prisen burde markedsføres, slik at den blir assosiert med prestisje, og bedrifter som har mottatt prisen vil få et fortrinn ved statlige anskaffelser. Dette vil motivere bedriftene videre. Utgiftene ved prisen vil være lite betydningsfulle når de settes opp mot det store utbytte prisen vil ha. Den vil aktivt bidra til et mer innovativt, grønt og framtidsrettet

marked, der bedriftene jobber for å konstant forbedre seg selv. Jo hurtigere prisen stadfestes, jo hurtigere vil markedet bli stimulert til grønn konkurransekraft. Grønne anskaffelser vil da fort bli grønne, fordi alle i markedet vil verdsette miljøvennlige valg.

Risikomomenter og motkrefter

Risikomomenter av belønningen kan være utnyttelse av staten, der faktaene bedriftene sender inn er falsk. Prisen har et lite potensiale til å bli korrupt om ivaretakerne har god kontroll. Det skal være en pris styrt av staten og må beskyttes mot korrupsjon. Om prisen ikke blir prestisjetung, vil det ikke bli like populært blant bedriftene, så markedsføring av prisen vil være veldig viktig.

Konklusjon

Om prisen implementeres vil det ha store positive innvirkninger på norsk økonomi og vil bidra til å konsolidere grønt initiativ blant norske bedrifter. De godt etablerte firmaene får fort monopol på anskaffelsene, men med denne prisen vil mindre etablerte bedrifter kunne løftes opp på et nivå der de har mulighet til å konkurrere om disse avgjørende anskaffelsene. Vi vil få konkurranse om å være bærekraftig, men også en konkurranse der flere får muligheten til å utvikle seg til grønne bedrifter. Pengepremien vil både være en motivasjon og en ressurs for bedriftene til å forbedre seg ytterligere.

3.5 Grønt innovasjonslån

Lavutslippssamfunnet vi håper å nå innen 2050 vil stille teknologiske krav verdenssamfunnet ennå ikke har rukket å oppfinne. Hvis Norge skal stille konkurransedyktig vil vi behøve ny forskning og teknologi i toppklasse. Norges ressurser innenfor teknisk og vitenskapelig kunnskap er allerede konkurransedyktig i internasjonal skala, men mangler innovativt spillerom for å vise seg frem i full blomst. Dagens markedsøkonomiske interesser begrenser investeringsviljen i grønn innovasjon i konkurranse med den raske avkastningen som nå kan hentes i fossile næringer. Å skjerme ambisjonsrike prosjekter fra krav om kortsiktig gevinst vil legge til rette for raskere utvikling av teknologi som i fremtiden vil gi desto større avkastning. Norge som nasjonal og statlig aktør bør derfor så tidlig som mulig øke satsningen på å anskaffe ny og fremtidstilpasset teknologi. En av verktøyene for å sikre nytenkning vil kunne være et attraktivt, men betingelses- og kriteriumsbasert, grønt innovasjonslån.

Innovasjonslånet gis på anbud til private aktører som er villige til å imøtekomme det langsiktige målet om grønn konkurransekraft. Lånet bør ha lav rente, lang avdragsfri periode og mulighet for påløpende supplementslån for å gi optimale forhold for

innovasjonssøkende arbeid. Lånebetingelsene skal i hensikt fungere som en utløser for en raskere utvikling av de nye idéene, som lånetaker bør ha en skisse for før anbudslånet søkes om. Kapitalbehovet kan dekkes helt eller delvis gjennom lånet, men eventuelle andre private aktørers innskudd må ikke hemme prosjektets langsiktige mål. Den private aktør som lånetaker skal først og fremst selv stille med kunnskap og idéer som har et grunnlag for å lykkes i fremtiden uten å kunne tilpasses en forretningsmodell i dagens marked. Bedriftene vil få bestemmelsesrett over sine egne nyvinninger, men fastsatte betingelser skal likevel sikre Norge prosentvis suksessavkastning når prosjektet er markedsøkonomisk lansert.

Resultatet av en satsing på grønne innovasjonslån vil kunne stimulere til flere gode konsekvenser for norsk næringsliv. Det er konsekvensene av tiltaket i fremtiden som Norge i dag, i utvidet betydning, har anledning til å anskaffe. Satsingen vil utnytte vårt høye utdanningsnivå i møte med et behov for verdiskapning på andre felt enn dagens norske næringer baserer seg på. Potensielt kan lånet fremme prosjekter som sysselsetter kompetanse både fra oljenæringen og fra ferske studenter. Dagens anskaffelse av grønne idéer kan være fremtidens grunnlag for verdiskapning, arbeidsplasser og utslippskutt i lavutslippssamfunnet år 2050.

SVAR PÅ UNDERSPØRSMÅL 2:

Kan funksjonskrav, i motsetning til spesifikke produktspesifikasjoner, åpne for innovativ, kreativ dynamikk i anskaffelsesprosesser?

Om man vil ha en åpen innovativ og kreativ anskaffelsesprosess, bør man heller legge vekt på funksjonen til produktet, enn å si direkte hva man vil ha. Da vil man få et større spillerom til komme opp med noe innovativt, og som vil fungere like bra. Om staten for eksempel legger ut et anbud, der de etterspør kaffemaskiner, kan de legge vekt på at produktet skal lage kaffe og skal være mest mulig miljøvennelig. Da vil bedriftene få muligheten til å utvikle helt nye produkter som lager kaffe, og blir ikke bundet til tradisjonelle rammer. Bedriftene vil tenke utenfor boksen og vil skape gode, innovative og miljøvennelige produkter. Om staten åpner for funksjonskrav i motsetning til spesifikke produktspesifikasjoner vil de motta produkter som er nyskapende og energisparende.

Bedriftene vil presses til å utvikle innovative, nye energisparende produkter og tjenester som har en lavere utslippsmengde under produksjon. Med fokus på funksjon og lavt utslipp fremfor spesifikke produktspesifikasjoner vil bedriftene konkurrere i å komme med de beste løsningene som svarer på anbudenes ønsker.

4.0 REFERANSER

*Alle kilder lokalisert på internett: 05.03.2016

- [HTTPS://WWW.DOFFIN.NO/NOTICE?PAGE=3&PAGE_SIZE=1010](https://www.doffin.no/NOTICE?PAGE=3&PAGE_SIZE=1010)

- [HTTP://WWW.TU.NO/ARTIKLER/NYE-MILJOREGLER-VIL-FA-STORE-KONSEKVENSER-FOR-NORSK-NAERINGSLIV/276321](http://www.tu.no/artikler/nye-miljoregler-vil-fa-store-konsekvenser-for-norsk-naeringsliv/276321)

- <http://2015.newclimateeconomy.report>

- <http://www.anskaffelser.no/gjore-anskaffelser/anskaffelsesfaglige-temaer/ytelses-og-funksjonsspesifikasjoner>

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/mod/red/2004/0021/ddd/pdfv/197434-ferdig_miljoveileder.pdf

5.0 KONTAKTINFORMASJON

Jon Fergus Dal	+47 454 20 300	fergusdal97@gmail.com
Kristian Surdal	+47 451 01 914	krissundal@gmail.com
Vera Martinussen	+47 995 512 53	verasofie@live.no
Preben Svarva Kroglund	+47 977 91 324	preben.svarva@kroglund.org
Kaspara Stoltze	+47 922 90 066	kasparastoltze@hotmail.com
Maria Koch Haugane	+47 976 79 413/ +44 752 125 7013	mariahaugane98@hotmail.com